

рення, певне коло суб'єктів, що, окрім працівників міліції, мають право скласти протоколи про адміністративне правопорушення. Роль міліції у припиненні даних правопорушень важко переоцінити, незважаючи на те, що їх кількість невелика. Якщо брати до уваги статистичні дані правопорушень у галузі охорони здоров'я населення, то, за даними Державної служби статистики України, кількість справ, які знаходились у провадженні у 2013 р., становить: за ст. 44 – 5653, за ст. 44-1 – 40, за ст. 46-1 – 895⁴. Відомості про кількість справ за порушення встановлених законодавством вимог щодо заняття народною медициною (цілительством) (ст.46-2), на жаль, не наведені.

Можна зробити висновок, що міліція захищає життя, здоров'я громадян, реалізуючи положення КУпАП, а саме в тій частині, що стосується незаконного виробництва, придбання, зберігання, перевезення, пересилання наркотичних засобів або психотропних речовин без мети збуту в невеликих розмірах; ухилення від медичного огляду чи медичного обстеження; порушення вимог режиму радіаційної безпеки в місцевостях, що зазнали радіоактивного забруднення; порушення встановлених законодавством вимог щодо заняття народною медициною (цілительством). З метою припинення цих правопорушень Наказом МВС України від 04.100. 2013 р. № 950 затверджено Інструкцію з оформлення матеріалів про адміністративні правопорушення в органах внутрішніх справ України, відповідно до якої міліція складає протоколи за згадані види правопорушень.

УДК 347.9 + 342.7 + 342.9

Деякі особливості судового захисту інформаційних прав людини

В. М. Куруц,
магістрант юридичного факультету
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка

На основі матеріалів судової практики досліджено особливості захисту інформаційних прав людини. Автором вироблено окремі пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства України.

Ключові слова: право на інформацію, право на судовий захист, судовий захист інформаційних прав людини.

Куруц В.Н. Некоторые особенности судебной защиты информационных прав человека
На основе материалов судебной практики исследованы особенности защиты информационных прав человека. Автором разработаны отдельные предложения по усовершенствованию действующего законодательства Украины.

Ключевые слова: право на информацию, судебная защита, информационные права.

Kuruts Vitaliiu. The specific features of court protection of human rights to information

⁴ Адміністративні правопорушення в Україні у 2013 році. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

The article examined specific features of protection of human rights to information based on judicial practice. The developed proposals to improve legislation of Ukraine.

Key words: right to information, fair trial, rights to information.

Щорічні звіти Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини¹, заяви міжнародних та українських громадських правозахисних організацій² вказують на численні порушення інформаційних прав людини. За їхніми даними все дедалі частіше трапляються випадки нехтування правами особи на звернення та доступ до публічної інформації, неповаги до честі, гідності та ділової репутації особи, незаконного втручання в приватне життя особи та поширення конфіденційної інформації тощо. Непоодинокими є також звернення громадян до Європейського суду з прав людини, який ухвалюючи рішення проти України констатує грубі порушення Конвенції прав людини і основоположних свобод, наголошуючи на тому, що вони є неприпустимими в демократичному суспільстві. З огляду на зазначене, дослідження особливостей судового захисту інформаційних прав людини є нині вкрай актуальним.

Питання судового захисту прав людини досліджували у своїх працях Т.М. Кучер, К.М. Кобилянський, Г.П. Тимченко, Ю.Ю. Рябченко, І.І. Сіліч, Т.І. Пашук, Р.О. Куйбіда, окремим аспектам реалізації права на інформацію присвячені наукові роботи Л.А. Лазаренко, О.Г. Марценюка, Б.М. Гоголя, Ю.О. Гелича, І.В. Саприкіної, С.І. Лопатіна, О.В. Кохановської, О.А. Заярного, безпосередньо проблематику судового захисту інформаційних прав і свобод людини та громадянина займалася дослідниця К.С. Полетило.

Ч. 1 ст. 55 Конституції України гарантовано, що права і свободи людини і громадянина захищаються судом, водночас ч. 1 ст. 16 Цивільного кодексу України (далі ЦК України) передбачено, що кожна особа має право звернутися за захистом свого особистого немайнового або майнового права та інтересу до суду. Таким чином, судовий захист займає чільне місце серед юрисдикційних форм захисту прав людини та має універсальний характер, адже дозволяє захистити будь-яке порушене право або законний інтерес. Звідси слідує, що саме суд є тим органом, котрий здійснює захист прав, свобод та законних інтересів у сфері приватноправових та публічно-правових відносин.

Як показує офіційна статистика Державної судової адміністрації України за 2013 рік найчисельнішою категорією серед інформаційних спорів в адміністративних справах є спори з приводу реалізації громадянами права на звернення до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та їх посадових і службових осіб. Наприклад, за минулий рік адміністративними судами було розглянуто 5405 таких справ, з них у 2168 справах позовні вимоги задоволено, у 1784 справах відмовлено у задоволенні позову, у 322 справах закрито провадження, 1010 позовних заяв залишено без розгляду, 121 справу передано до інших судів³.

¹ Щорічна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан дотримання прав і свобод людини і громадянина. – К., 2013. – С. 70.

² *Звіт* за 2012 рік: Інституту медіа права [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mediaweb.kiev.ua/userimages/files/Annual_Report_MLI_2012_ukr.pdf;

³ *Звіт* судів першої інстанції про розгляд справ у порядку адміністративного судочинства за 2013 рік. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://court.gov.ua/sudova_statystyka/5533iopoipo/

Водночас у цивільному судочинстві серед інформаційних спорів переважають спори громадян до засобів масової інформації про захист честі, гідності та ділової репутації. Таких за 2013 рік судами першої інстанції розглянуто 289 справ, з них у 77 справах позовні вимоги задоволено, у 102 справах відмовлено у задоволенні позову, у 18 справах закрито провадження, 82 позовні заяви залишено без розгляду, 10 справ передано в інші суди⁴.

Водночас вивчення матеріалів судової практики показало, що найбільше труднощів у громадян виникає при оскарженні рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень у частині розгляду звернення та розпорядників публічної інформації у частині розгляду запиту на інформацію. Досі досить проблемним залишається захист у суді честі, гідності та ділової репутації фізичної особи, внаслідок поширення щодо неї недостовірної інформації, неоднозначною є також практика судів щодо захисту права особи на конфіденційну інформацію та права особи на недоторканність особистого і сімейного життя.

За аналітичними даними, в останні роки можна спостерігати деяке покращення роботи органів публічної адміністрації в Україні у сфері доступу до інформації⁵, до того ж позитивно можемо відзначити той факт, що за даними дослідження громадських організацій «Access info» та «Centre for Law and Democracy» українське законодавство входить у десятку найкращих із забезпечення доступу особи до публічної інформації⁶. Однак, незважаючи на ці обставини та майже трьохрічне існування спеціального закону, доступ до публічної інформації для громадськості залишається доволі обмеженим. Як показує практика більшість запитів на інформацію ігноруються, розпорядники часто безпідставно відмовляють у наданні інформації у зв'язку з віднесенням запитуваної інформації до інформації з обмеженим доступом, мають місце випадки надання неповної інформації, порушуються строки надання відповідей на інформаційні запити тощо.

Аналіз судових рішень адміністративних судів показує, що значну кількість справ займають випадки ненадання відповіді або ненадання інформації на запит про доступ до публічної інформації. У таких випадках, як показує судова практика, судді задовольняють позовні вимоги та зобов'язують розпорядника публічної інформації надати відповідь або ж інформацію на запит. Показовою у цьому контексті є постанова Овідіопольського районного суду Одеської області від 18 березня 2013 р. у справі № 509/307/13-а⁷, якою було визнано протиправною бездіяльність Великодолинського селищного голови щодо ненадання відповіді на інформаційний запит про витребування копій протоколу та рішень сесії Великодолинської селищної ради та зобов'язано надати таку інформацію.

Окрему увагу варто звернути на проблеми з визначенням підсудності даної категорії справ. Так, згідно з ч.3 ст. 23 Закону України «Про доступ до публічної

⁴ Там само.

⁵ Публічна інформація та інформація суспільного інтересу: Аналітичний матеріал за результатами реалізації проекту «Інформація про публічних осіб та впровадження систем обліку публічної інформації»; за заг. ред. Булгакової М.Г., Львів: ЕДЦ «Правова аналітика», 2013. – С. 24.

⁶ The RTI Rating analyses the quality of the world's access to information laws [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rti-rating.org/country_rating.php

⁷ Постанова Овідіопольського районного суду Одеської області від 18 березня 2013 року у справі № 509/307/13-а [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/30860894>

інформації»⁸ оскарження рішень, дій чи бездіяльності розпорядників інформації до суду здійснюється відповідно до Кодексу адміністративного судочинства України. Попри це є випадки, коли суди відмовляють у відкритті провадження у таких справах з мотивів невідсудності такого спору. Наприклад, ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 28 листопада 2013 р. у справі № 357/9732/13-а⁹ було скасовано ухвалу суду першої інстанції про відмову у відкритті провадження та направлено справу для продовження розгляду. У своїй ухвалі апеляційний суд визнав помилковим висновок суду першої інстанції про те, що спір не підлягає розгляду в порядку адміністративного судочинства, зазначивши, що відповідач КП «Білоцерківтепломережа» хоч і не є суб'єктом владних повноважень, втім є розпорядником запитуваної інформації, а тому спір повинен розглядатися адміністративними судами.

Також на практиці зустрічаємо випадки оскарження до суду надання недостовірної, неточної або неповної інформації, коли розпорядник публічної інформації не надав повну інформацію, яку просив запитувач, або ж надав відповіді не на всі питання, що йому були поставлені. Такого висновку дійшов Івано-Франківський окружний адміністративний суд у своїй постанові від 25 січня 2013 р. у справі № 2а-3821/12/0970¹⁰, визнавши дії відповідача що ненадання відповіді на вказане в запиті третє запитання неправомірними та зобов'язавши відповідача надати повну відповідь на запит.

Дуже часто громадяни у формі інформаційного запиту просять надати правову допомогу чи дати відповіді на питання, які вирішуються у порядку, встановленому Законом України «Про звернення громадян». У таких випадках суди відмовляють у задоволенні позовних вимог¹¹, оскільки вимоги Закону України «Про доступ до публічної інформації» не поширюються на відносини у сфері звернень громадян, які регулюються спеціальним законом.

Виникають складнощі й у справах про захист честі, гідності та ділової репутації фізичної особи, внаслідок поширення щодо неї недостовірної інформації, так як чинне законодавство не передбачає належної форми підтвердження поширення недостовірної інформації про особу в мережі Інтернет, до того ж досить часто поширеними є випадки застосування судами не передбачених чинним законодавством способів судового захисту таких прав.

В останньому випадку йдеться про примусове вибачення, що помилково трактується деякими суддями як належний в даному випадку спосіб судового захисту. В цьому контексті слід погодитися з позицією вченої І.В. Саприкіної, котра вважає, що примусове вибачення не можна розглядати, як спеціальний

⁸ Про доступ до публічної інформації: Закон України № 2939-VI від 13 січня 2011 року // ВВР України. – 2011. – № 32. – Ст. 314.

⁹ Ухвала Київського апеляційного адміністративного суду від 28 листопада 2013 року у справі № 357/9732/13-а [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/35872669>

¹⁰ Постанова Івано-Франківського окружного адміністративного суду від 25 січня 2013 року у справі № 2а-3821/12/0970 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/29252985>

¹¹ Постанова Івано-Франківського окружного адміністративного суду від 28 вересня 2011 року у справі № 2а-2836/11/0970 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/20560738>

спосіб захисту честі, гідності та ділової репутації особи, оскільки воно не передбачене нормативними актами і служить лише додатковим підтвердженням добросовісної помилки поширювача, сприяючи при цьому моральному задоволенню потерпілого. Окрім того, слухним зауваженням з її боку є те, що примусове вибачення глибоко суперечить праву особи на власну думку та вільне вираження поглядів, і є порушенням особистих немайнових прав порушника, що також неприпустимо¹².

Таку позицію декларує і Пленум Верховного Суду України у постанові № 1 від 27 лютого 2009 р.¹³, де в абз. 2 п. 27 наголошується на тому, що суд не вправі зобов'язувати відповідача вибачатися перед позивачем у тій чи іншій формі, оскільки примусове вибачення як спосіб судового захисту гідності, честі чи ділової репутації за поширення недостовірної інформації не передбачено у статтях 16 та 277 ЦК України. Утім, деякими судами такі вказівки були проігноровані. Показовим є рішення Святошинського районного суду м. Києва від 25 грудня 2013 р. у справі № 2608/18606/12¹⁴, яким на телевізійний канал СТБ ПАТ «Міжнародний Медіа Центр-СТБ» було покладено обов'язок опублікувати на офіційному веб-сайті особисте вибачення перед позивачем про те, що відповідачами поширена недостовірна інформація, яка не відповідає дійсності та порушує права та свободи позивача, а також ганьблять його честь, гідність та ділову репутацію.

Досить проблемним для позивача у суді є підтвердження факту поширення недостовірної інформації в мережі Інтернет саме відповідачем. Тут практика судів розходиться, оскільки одні судді беруть до уваги долучені до позовної заяви роздруківки з веб-сайту, інші вважають такий доказ неналежним та недопустимим. Зазвичай такі документи визнаються судом як докази лише у випадку, коли відповідач не спростовує той факт, що саме він розмістив у мережі Інтернет спірну інформацію. За таких умов з огляду на ст. 61 ЦПК України суд вважає такий факт встановленим¹⁵. Утім, решта суддів іншої думки. Так, з підстав недоведення факту, що автором оспорюваного матеріалу є відповідач, Дарницький районний суд м. Києва у своєму рішенні від 4 червня 2013 р. у справі № 753/5522/13-ц¹⁶ відмовив позивачеві у задоволенні позову про захист честі, гідності та ділової репутації, зазначивши, що надані позивачем роздруківки з мережі Інтернет не доводять того факту, що інформація стосовно позивача була розповсюджена саме відповідачем.

¹² Саприкіна І.В. Захист честі, гідності, ділової репутації фізичної особи за законодавством України (за матеріалами судової практики): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / І.В. Саприкіна. – К., 2006. – С. 17-18:

¹³ Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, а також ділової репутації фізичної та юридичної особи: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 1 від 27 лютого 2009 року // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v_001700-09

¹⁴ Рішення Святошинського районного суду м. Києва від 25 грудня 2013 року у справі №2608/18606/12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/36346257>

¹⁵ Рішення Приморського районного суду м. Одеси від 9 грудня 2013 року у справі 522/23454/13-ц [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/36079294>

¹⁶ Рішення Дарницького районного суду м. Києва від 4 червня 2013 року у справі № 753/5522/13-ц [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/31958531>

Попри це досвідчені юристи вдаються до залучення у процес для дачі висновків з таких питань експертів та спеціалістів, окрім того, дехто в якості засобів доказування у справах про дифамацію у мережі Інтернет використовує протоколи огляду веб-сторінок, що були нотаріально-посвідчені відповідно до міжнародно-правових угод, ратифікованих Верховною Радою України.

З цих міркувань слухання видається пропозиція деяких науковців щодо надання можливості українським нотаріусам завіряти веб-сторінки шляхом складання протоколу огляду такої веб-сторінки та посвідчення її друкованого варіанту, що буде вважатися належним письмовим доказом у суді¹⁷. Водночас не виключаємо можливості здійснювати перевірку таких відомостей шляхом вчинення окремої процесуальної дії у порядку, передбаченому статтею 200 ЦПК України, безпосередньо самим суддею у судовому засіданні за участю сторін із обов'язковим залученням до справи спеціаліста.

Однак специфіка розгляду таких спорів полягає в тому, що неможливо встановити дійсного автора поширеної інформації, до того ж часто не вдається віднайти власника веб-ресурсу, на якому був розміщений матеріал. З огляду на це видається доцільним зобов'язати власників веб-сайтів оприлюднювати офіційну інформацію про себе на своєму веб-сайті, а також в адміністратора системи реєстрації та обліку доменних назв та адреси українського сегмента мережі Інтернет.

Водночас досить важливим під час розгляду спорів про дифамацію за участю політичних діячів, посадових та службових осіб органів публічної адміністрації, інших публічних фігур є дотримання судами балансу між конституційним правом особи на свободу думки і слова, правом на вільне вираження своїх поглядів та переконань, з одного боку, та правом особи на повагу до людської гідності, конституційними гарантіями невтручання в особисте і сімейне життя, з іншого боку. Загалом суди в таких справах дотримуються позиції, що межа допустимої критики щодо політичних діячів та посадових осіб є значно ширшою, ніж щодо окремої пересічної особи. Все ж, трапляються й винятки, коли суди ігнорують таку практику. Тому пропонуємо запозичити позитивний досвід Верховного Суду Королівства Нідерландів, який вирішив, що чим вищу посаду обіймає людина, тим доступнішою вона має бути для дослідження пресою її діяльності та особистого життя¹⁸.

Огляд вітчизняної судової практики показав, що серед порушень інформаційних прав є також незаконне використання та зберігання персональних даних про фізичну особу, розголошення лікарської таємниці, розголошення банківської таємниці, незаконне знімання фізичної особи на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку, незаконний показ, відтворення та розповсюдження фотографій та інших художніх творів із зображенням фізичної особи тощо. Так, рішенням Ковпаківського районного суду м. Суми від 30 травня 2013 р. у справі № 1806/12753/12¹⁹ позивачеві було компенсовано моральну шкоду, завдану

¹⁷ Пушкіна О.В. Порушення права на повагу до честі, гідності та ділової репутації фізичної особи в мережі Інтернет / О.В. Пушкіна, І.М. Грищенко // Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. – Серія «Юридичні науки». – 2013. – № 1 (4). – С. 54.

¹⁸ Іванов В.Ф. Втручання медіа у приватне життя: межі дозволеного / В.Ф. Іванов, Ю.В. Афонін // Інформаційне суспільство: науковий журнал. – 2011. – Вип. 14. – С. 31.

¹⁹ Рішення Ковпаківського районного суду м. Суми від 30 травня 2013 року у справі № 1806/12753/12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/31569190>

ПАТ «МТС Україна», яке без згоди останнього передало його персональні дані ТОВ «Колекторській компанії «Вердикт», чиї представники постійно йому телефонували та вимагали сплату боргу.

Особливої уваги заслуговує справа за позовом громадян до Укрзалізниці, яка розглядалася Печерським районним судом м. Києва. Громадяни скаржилися на протиправні дії Укрзалізниці щодо зберігання їх персональних даних, отриманих внаслідок оформлення квитків із зазначенням прізвища та імені у Єдиній автоматизованій системі керування пасажирськими перевезеннями Укрзалізниці, просили їх знищити та компенсувати завдану такими діями моральну шкоду. Утім, у своєму рішенні від 14 березня 2014 р. у справі №757/24796/13-ц²⁰ Печерський районний суд м. Києва не знайшов підстав для задоволення позову, зазначивши, що виключно прізвище та ім'я особи не є персональними даними, оскільки за ними не можна конкретно ідентифікувати особу. Для цього необхідно додаткові дані про особу, такі як: партійність, релігійність, національність, стать, професія, будь-які біометричні, соціальні дані, адреса проживання тощо. З цих підстав суд визнав, що прізвище та ім'я пасажирів обробляються у відповідності з чинним законодавством України.

Також можемо зустріти непоодинокі випадки порушення права людини на нерозголошення лікарської²¹ та банківської таємниць²². Неоднозначна судова практика склалася навколо розгляду спорів про незаконне знімання фізичної особи на фото-, кіно-, теле- чи відеоплівку. Так, Подільський районний суд міста Києва у своєму рішенні від 15 жовтня 2013 р. у справі №758/5724/13-ц²³ задовольнив вимоги позивача про демонтаж камери відеоспостереження, розміщеної відповідачем над вхідними дверима квартири позивача, посилаючись на те, що відповідач без згоди позивача та членів її сім'ї здійснює за ними відеоспостереження, чим втручається в їх особисте і сімейне життя. Але це рішення після перегляду в апеляційному порядку було скасоване ухвалою Апеляційного суду м. Києва від 21 січня 2014 р.²⁴, оскільки, на думку колегії суддів, суд першої інстанції необґрунтовано дійшов висновку про порушення відповідачем статей 301, 307 Цивільного кодексу України та не врахував, що відеокамера фактично виконує функцію вічка до домофону, встановленого виключно з метою особистої безпеки та безпеки майна відповідача, у зв'язку з її поганим зором.

Таким чином, у процесі дослідження звернуто увагу на низку проблемних питань, які виникають під час судового захисту інформаційних прав людини,

²⁰ Рішення Печерського районного суду м. Києва від 14 березня 2014 року у справі № 757/24796/13-ц [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/37656434>

²¹ Рішення Семенівського районного суду Полтавської області від 11 жовтня 2012 року у справі №1627/1297/12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/27214037>

²² Рішення Заводського районного суду м. Дніпродзержинська Дніпропетровської області від 21 лютого 2014 року у справі № 208/1351/13-ц [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/37416055>

²³ Рішення Подільського районного суду міста Києва від 15 жовтня 2013 року у справі № 758/5724/13-ц [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/34241418>

²⁴ Рішення Апеляційного суду м. Києва від 21 січня 2014 року у справі № 758/5724/13-ц [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/36775032>

серед яких: складність розмежування підсудності справ щодо захисту прав особи на звернення та доступ до публічної інформації; застосування судами не передбачених чинним законодавством способів судового захисту права на повагу до честі, гідності та ділової репутації особи; відсутність у чинному законодавстві засобів доказування поширення інформації в мережі Інтернет; відсутність у законодавстві визначення меж інформації, що становить суспільний інтерес; юридична невизначеність у частині можливостей втручання держави в приватне життя особи та використання її персональних даних тощо.

Отже, вважаємо за необхідне внести наступні пропозиції: 1) доповнити Закон України «Про звернення громадян» (№ 393/96-ВР від 02.10.1996 р.) статтею про підсудність спорів, які виникають із розгляду звернень громадян; 2) посилити гарантії права особи на конфіденційну інформацію та невтручання в її приватне життя, шляхом уніфікації українського та європейського законодавства; 3) внести доповнення до Закону України «Про нотаріат» (№ 3425-ХІІ від 02.09.1993 р.) та розширити перелік нотаріальних дій, надавши можливість нотаріусам посвідчувати веб-сторінки шляхом складання протоколу огляду такої веб-сторінки; 4) на нормативному рівні зобов'язати власників веб-сайтів в обов'язковому порядку оприлюднювати інформацію про себе (найменування, місцезнаходження та інші контактні дані) на своєму веб-сайті та в адміністратора системи реєстрації та обліку доменних назв та адреси українського сегмента мережі Інтернет; 5) рекомендувати суддям при розгляді питання щодо виправданості втручання в особисте і сімейне життя особи керуватися таким принципом: «Наскільки фізична особа є публічною та відкритою для суспільства, настільки її професійна діяльність та особисте життя має бути доступним для дослідження засобами масової інформації та громадськості».